

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

info@mkm.ee

Elena.Reilent@mkm.ee

Meie 12.08.2024

Arvamuse avaldamine elektroonilise side seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse kohta

Lugupeetud Erkki Keldo!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Tööandjate Keskliit (edaspidi ettevõtlusorganisatsioonid) pöörduvad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole seoses elektroonilise side seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusega, millega soovitakse kehtestada sideettevõtjatele sideteenuste käibel põhinevat regulaartasu eesmärgiga tagada lisarahastus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA). Ettevõtlusorganisatsioonid on tugevalt vastu sellise tasu kehtestamisele järgnevatel põhjustel:

- 1) Riik ei peaks oma tuumikülesannete täitmise eest koguma ettevõtjatelt täiendavat tasu.
- 2) Sideettevõtjad juba maksavad lisaks maksudele riigile ka mitmeid väga ulatuslikke eritasusid (sh näiteks raadiosageduste ja numeratsiooni riigilõive), mille arvelt on võimalik tegeliku vajaduse olemasolul suurendada TTJA rahastamist.
- 3) Sideettevõtjatele regulaartasu kehtestamine vähendab ka teiste ettevõtjate kindlustunnet.
- 4) Majanduslanguse ajal ei ole mõistlik kehtestada uusi makse ega tasusid.
- 5) Avaliku sektori töötajate arvu tuleb vähendada, mitte suurendada.
- 6) Avaliku sektori töötajate arvu kasv loob eeldused ülereguleerimiseks ja bürokraatia jätkuvaks kasvuks.
- 7) Regulaartasu kehtestamise järele puudub mõjuv põhjus.

Järgnevalt selgitame lähemalt, miks oleme vastu väljatöötamiskavatsuses kirjeldatud regulaartasu kehtestamisele.

1. Riik ei peaks oma tuumikülesannete täitmise eest koguma ettevõtjatelt täiendavat tasu.

Ettevõtlusorganisatsioonidele valmistab tõsist muret viimaste aastate trend, kus riik soovib oma tuumikülesannete täitmise, sh järelevalve teostamise jätta erasektorile või panna erasektorit riigi tuumikülesannete täitmise eest täiendavalt maksma. Näiteks 2022. aasta alguses jõustusid konkurentsiseaduse muudatused, mis panid teatud ettevõtjatele kohustuse tasuda järelevalvetasu, millest rahastatakse Konkurentsiameti ülesannete täitmist. 2021. aastal jõustusid tuleohutuse seaduse muudatused, mille

kohaselt peavad teatud ettevõtjad tellima tuleohutusülevaatus. Muudatus tehti põhjusel, et Päästeametil polnud piisavalt võimekust teostada järelevalvet ettevõtjate tuleohutusaruannete üle. Sellise trendi jätkudes võib tekkida olukord, kus ettevõtja peab üldreeglina, mitte enam erandina tasuma riigiasutusele järelevalve teostamise ja regulaatorteenuse osutamise eest tasu.

Täna on suurem osa järelevalve teostamisest ja regulaatorteenuse osutamisest rahastatud läbi riigieelarve. Siiski on Eestis ka mõned erisused, näiteks seoses finantssektori järelevalve ning toidu-, sööda- ja veterinaarjärelevalvega. Eesti ei peaks selliseid erisusi pidevalt juurde looma, kui need erisused ei tulene just Euroopa Liidu õigusest. Euroopa Liidu õigusaktidest ei tule aga kohustust, et ettevõtjad peavad kasvõi osaliselt rahastama eraldi tasuna sideturgude ja -teenuste reguleerimise ja järelevalvega seotud teenuseid.

Seega oleme seisukohal, et riik peab jätkuvalt rahastama riigi tuumikfunktsioone, sh järelevalve teostamist ja regulaatorteenuse osutamist riigieelarvest. Arvestades asjaolu, et sideettevõtjad juba maksavad nii väga suures mahus makse kui ka lisaks sellele tasuvad riigile ka mitmeid eritasusid (sh näiteks raadiosageduste ja numeratsiooni riigilõive), mille arvelt on võimalik selleks tegeliku ja põhjendatud vajaduse olemasolul suurendada ka TTJA rahastamist.

Eeltoodust lähtudes on mõistlik ja õiglane, et sideregulaatorit rahastatakse läbi maksutulude riigieelarvest.

2. Sideettevõtjatele regulaatortasu kehtestamine vähendab ka teiste ettevõtjate kindlustunnet.

Kui sideettevõtjatele kehtestatakse regulaatortasu maksmise kohustus, siis see tekitab ka teistes valdkondades tegutsevates ettevõtjates ebakindlust, sest pole teada, mis on järgmine valdkond, kus kehtestatakse kergekäeliselt järjekordne järelevalvetasu, regulaatortasu või muu sarnane tasu või lisakoormis.

3. Majanduslanguse ajal ei ole mõistlik kehtestada uusi makse ega tasusid.

Eesti majandus on olnud languses alates 2022. aasta teisest kvartalist. Ettevõtlusorganisatsioonid on jätkuvalt seisukohal, et majanduslanguse ajal ei tuleks üldreeglina kehtestada uusi makse, tasusid, lõive ega tõsta olemasolevaid, sest see vähendab ettevõtjate konkurentsivõimet. Samas Eesti on majanduslanguse ajal juba tõstnud erinevaid makse, tasusid ja lõive, jätmata puutumata ainsatki sektorit või ettevõtet. Julgeolekumaksu ja mootorsõidukimaksu kehtestamisega jätkub see trend ka edaspidi. Sellistes niigi hoogsa maksukoormuse kasvu tingimustes ei ole mõistlik kehtestada ettevõtjatele veel uusi täiendavaid tasusid, olgu selleks sideettevõtjate regulaatortasu või muu sarnane tasu. Kui valitsus tõstab majanduslanguse ja suure ebakindluse perioodil oluliselt ettevõtete tegevuskulusid, süvendab see omakorda ebakindlust, kiirendab hinnatõusu ja vähendab investeringuid. See võib kokkuvõttes ka riigirahanduse probleeme veelgi süvendada.

4. Avaliku sektori töötajate arvu tuleb vähendada, mitte suurendada.

Väljatöötamiskavatsuse (lk 11) kohaselt suurendatakse regulaatortasu kehtestamise järel sideregulaatori teenistuskohdade arvu 12 võrra ehk ametikohdade arv kasvab

võrreldes tänasega rohkem kui 70 protsenti. Lisaks suurenevad ka tegevuskulud ca 700 000 euro võrra aastas, kasvades võrreldes praegusega ca 70 protsenti.

Riik peab vähendama avaliku sektori töötajate arvu, mitte suurendama. Väljatöötamiskavatsus on selle eesmärgiga selgelt vastuolus. Lisaks on plaanitud muudatus vastuolus ka Eesti Reformierakonna, Erakonna Eesti 200 ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna valitsusliidu uuendatud tegevusplaaniga, mille kohaselt tuleb vähendada keskvalitsuse, sh riigiasutuste töökohtade arvu ning kärpida tööjõu- ja majandamiskulusid aastatel 2025-2027.

On oht, et avaliku sektori töötajate arvu kasv soodustab edaspidi ülereguleerimist ja bürokraatia jätkuvat kasvu Eestis, ohustades seeläbi veelgi Eesti majanduse konkurentsivõimet.

Kui avaliku sektori funktsioonide täitmiseks pole vahendeid, tuleb asuda vähendama regulatsiooni, mille üle järelevalvet teostada ning avalikke teenuseid tegevuse tõhustamiseks automatiseerida ja digitaliseerida. Kümne aastaga on avalikku sektorisse lisandunud üle 20 000 töötaja. Suurem osa neist on küll hõivatud hariduse ja tervishoiu sektoris, kuid väheneva rahvastikuga riigis tuleb sel puhul muid ülesandeid vähendada või efektiivsemaks muuta.

5. Regulaatortasu kehtestamise järele puudub mõjuv põhjus.

Väljatöötamiskavatsuses (lk 6-7) on toodud välja loetelu ülesannetest ja investeeringutest, mida soovitakse regulaatortasuga katta. Näiteks soovitakse lisarahastuse abil parandada raadiosageduste pikaajalist planeerimist nii Eestis kui rahvusvahelisel tasemel; tõsta võimekust side toimepidevuse kriisijuhtimisel ja kriisideks ettevalmistamisel; suurendada regulaatori osalemist rahvusvahelistes sideorganisatsioonide töös ja rahvusvahelise regulatsiooni väljatöötamises; suurendada analüütilist võimekust sideturgude reguleerimise valdkonnas, tekitada juurdepääs tasuliseks ressursideks; suurendada raadiosageduste järelevalve tõhusust ja radiohäirete lahendamise võimekust nii tehnilise kui ka tehnoloogiliste võimaluste, kui kompetentse personali osas; tagada investeeringute baasrahastus.

Ettevõtlusorganisatsioonid ei ole saanud sideettevõtjatelt ega ka teistelt isikutelt tagasisidet, et sideregulaatori töös esineks olulisi võimelünki. Seetõttu ei ole vajalik suunata TTJA-le täiendavaid ressursse. Kui TTJA näeb, et sideregulaatorile tuleb eraldada lisaressurssi, siis tuleks seda teha ameti sisemiste ressursside ümberjaotamise teel või muuta olemasolevate teenuste osutamine efektiivsemaks, näiteks kasutades senisest rohkem erinevaid digilahendusi. Kui ressursse ei ole võimalik ümber jagada, siis tuleb täiendavat rahastust küsida riigieelarvest ja vajadust täiendavalt põhjendada. Oleme seisukohal, et riik ega ka ettevõtjad ei peaks praeguses riigieelarve olukorras rahastama kõiki tegevusi, mida asutused soovivad täita, vaid üksnes neid tegevusi, mis on ühiskonnale äärmiselt vajalikud. Praeguse teadmise põhjal ei ole aga sideregulaatori täiendav rahastamine meie hinnangul hädavajalik.

Ettevõtlusorganisatsioonide ettepanek:

Eeltoodud põhjustel teeme ettepaneku loobuda ideest, mis muudaks sideregulaatori ülesanded sideturgude, küberturvalisuse ning sageduste

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

TÖÖANDJAD

strateegilise haldamise valdkonnas osaliselt rahastatavaks ettevõtjate sideteenuste käibel põhinevast tasust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Arto Aas, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht

Marko Udras marko.udras@koda.ee

Raul Aron raul.aron@employers.ee